

Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2017 – 2020

Úvod

Komunitný plán sociálnych služieb (ďalej len KPSS) bol spracovaný v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Je strategickým dokumentom na roky 2017-2020. Predstavuje nástroj, prostredníctvom ktorého dokážeme lepšie identifikovať a pochopiť potreby našich občanov a prispieť k zlepšeniu poskytovania sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Šamorín pre roky 2017-2020 vznikol na základe potrieb vyvolanej prenosom kompetencií zo štátu na samosprávu v oblasti sociálnych služieb. Cieľ komunitného plánovania vychádza z identifikovaných potrieb cieľových skupín komunity mesta ako určitý model riešenia problémov súčasného stavu, jeho následkov v oblasti sociálnych služieb mesta.

I. Komunita a komunitné plánovanie

V súvislosti s vypracovaním KPSS je potrebné vymedziť základné pojmy komunita a komunitné plánovanie.

Komunita je tvorená ľuďmi, ktorí žijú na jednom mieste, kde vykonávajú každodenné aktivity, majú medzi sebou rôzne sociálne väzby a sú viazaní nielen k sebe navzájom, ale aj k miestu, kde žijú.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov, pomocou ktorej je možné plánovať sociálne služby v meste tak, aby zodpovedali požiadavkám a potrebám občanov.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb:

- posilňovať sociálnu súdržnosť obyvateľov mesta,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- vziať do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu alebo vyvolávajú strach a neistotu).

Účastníci komunitného plánovania:

- a) Zadávateľ sociálnych služieb - ten, kto je zodpovedný za zaistenie sociálnych služieb, ktorému zákon o sociálnych službách ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov (cieľové skupiny) územia, ktoré spravuje. V systéme verejnej správy sú obce a samosprávne kraje.
- b) Prijímateľ sociálnych služieb – osoba, ktorej je poskytovaná sociálna služba z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu alebo nepriaznivej sociálnej situácie, v ktorej sa ocitol. Tým, že nie je schopná túto situáciu sama zvládnuť, stáva sa odkázaným na pomoc iných.

- c) Poskytovateľ sociálnych služieb - poskytuje služby prijímateľom. Poskytovatelia sociálnych služieb (či už verejní, alebo neverejní) prispôsobujú svoju ponuku a realizáciu služieb pre potreby prijímateľov.

Nástrojom komunitného plánovania je komunitný plán, ktorý je výsledkom rokovaní účastníkov procesu komunitného plánovania, reaguje na miestne sociálne problémy a navrhuje kroky k ich riešeniu. Vytvára krátkodobé aj dlhodobé ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v danej obci. Komunitné plánovanie má byť zamerané na rozvoj komunitných sociálnych služieb, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity v obci takým spôsobom, aby obyvatelia zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí.

Použitá terminológia

Sociálna práca je odborná činnosť zameraná na aktívne ovplyvňovanie a riešenie primárne sociálnych problémov sociálnej skupiny, spoločenstva, lokality. Cieľom je úspešná socializácia alebo integrácia skupiny, ktorá potrebuje dosiahnutie prijateľného vzťahu medzi sociálnym prostredím a neadaptovanými osobami. Ide o snahu vytvoriť priaznivé sociálne podmienky pre život v danom prostredí.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané

- a) na prevenciu vzniku, na riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) na zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- d) na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- e) na riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- f) na prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Môže nastať z rôznych príčin, medzi ktoré prioritne zaraďujeme:

- a) dôvod, že nemá zabezpečené základné životné potreby,
- b) životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- c) zdravotné postihnutie, ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- d) dovŕšenie dôchodkového veku,
- e) výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- f) absencia rodiča/rodičov,

- g) ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- h) zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii. Prostredníctvom nich sa podporuje uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrana pred sociálnym vylúčením. Tieto služby a pomoc sú poskytované verejnou správou (štát, samospráva) a súkromnými poskytovateľmi (občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné organizácie atď.). Zákon o sociálnych službách vymedzuje sociálne služby ako špecializované činnosti na riešenie prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie. Sociálne služby sú realizačným prostriedkom na zabezpečenie cieľa sociálnej pomoci: zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana hmotnú alebo sociálnu núdzu, zabezpečiť základné životné podmienky občana v jeho prirodzenom prostredí, zabráňovať vzniku, prehlbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.

Sociálna exklúzia (sociálne vylúčenie) je proces postupného vylúčenia jednotlivcov/komunit od spoločnosti. Jeho prostredníctvom sú určití jednotlivci vytlačaní na okraj spoločnosti a je im zabránené plne na nej participovať v dôsledku svojej chudoby, nedostatku základných spôsobilostí a príležitostí alebo v dôsledku diskriminácie. Toto ich vzdďaľuje a izoluje od zamestnania, príjmu a príležitostí vzdelávania, ako aj sociálnych a komunitných sietí a aktivít.

Sociálna inklúzia je proces začleňovania sa vyčleňovaných jednotlivcov/komunit do spoločnosti, ich aktívne zapájanie do sociálneho, ekonomického, politického a kultúrneho života.

Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje životné minimum ustanovené zákonom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu najmä prácou zabezpečiť alebo zvýšiť príjem. Ide o situáciu chudoby, do ktorej sa najčastejšie dostáva občan, ktorý je dlhodobo nezamestnaný, nemá pracovný alebo iný príjem, napr. starobný alebo invalidný dôchodok.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, domácnosť, alebo kontakt so sociálnym prostredím, najmä vzhľadom na vek, zdravotný stav, sociálnu neprispôobilosť alebo stratu zamestnania.

II. Východiská komunitného plánu

Základný právny rámec v oblasti sociálnych služieb tvorí zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách), ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad

poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách ukladá obciam povinnosť vypracovávať a schvaľovať KPSS vo svojom územnom obvode.

Právny rámec v oblasti sociálnych služieb dopĺňajú ďalšie právne predpisy ako napr.:

- zákon SNR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Pri spracovaní KPSS boli zohľadnené viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a iných strategických dokumentoch.

Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 sú:

1. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity
Východiskom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že komunitné sociálne služby (formou terénnych, ambulantných a nízkokapacitných pobytových sociálnych služieb) sú nedostatočne rozvinuté a ich dostupnosť (fyzická a finančná) je v rámci celej Slovenskej republiky nepostačujúca. V dôsledku týchto skutočností sú nedostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie občanov v prirodzenom (domácom alebo komunitnom) prostredí.

Úlohy:

- a) Podporiť rozvoj existujúcich a nových sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru (sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia, preventívna aktivita, terénna sociálna služba krízovej intervencie, domáca opatrovateľská služba, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, denné centrá, komunitné centrá, služby včasnej intervencie, podpora samostatného bývania, podporované bývanie, služby starostlivosti o dieťa do troch rokov veku a pod.)
 - b) Osobitný dôraz venovať sociálnym službám pre rodiny, ktoré sa starajú o člena odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe.
 - c) Prepojiť systém sociálnych služieb a zdravotnú starostlivosť do systému dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti.
2. Podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť

V snahe zabezpečiť kontinuitu a efektivitu poskytovaných sociálnych služieb a podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí vytvára proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb v Slovenskej republike jednu z kľúčových priorít. Základným zámerom je zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život občanov odkázaných na pomoc spoločnosti v prirodzenom sociálnom prostredí komunity, prostredníctvom komplexu kvalitných služieb.

Úlohy:

- a) Podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a pobytových služieb na komunitnej úrovni posilňujúcich nezávislý život (napr. zariadenie podporovaného bývania, podpora samostatného bývania), čo predpokladá ukončenie poskytovania pobytových sociálnych služieb inštitucionálneho charakteru.
- b) Zvýšiť informovanosť odborníkov a verejnosti prostredníctvom cielených kampaní o prechode z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

3. Podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrúvajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby

Národná priorita je zameraná na rozvoj a dostupnosť takých sociálnych služieb, ktoré prispievajú k odstraňovaniu sociálneho vylúčenia, k zmierneniu nepriaznivej sociálnej situácie, pomáhajú predchádzať jej prehĺbovaniu, a to so zameraním na priestorovo segregované lokality s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Úlohy:

- a) Rozširovanie sociálnych služieb zameraných na cieľovú skupinu osôb.
- b) Zintenzívnenie spolupráce medzi zástupcami štátnej správy, s úradom splnomocnenca vlády pre rómske komunity, regionálnej a lokálnej samosprávy a poskytovateľmi sociálnych služieb za účelom odstraňovania marginalizácie a jej dôsledkov.
- c) Využiť potenciál cirkví a náboženských spoločenstiev motivovať obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít k sociálnej inklúzii.

4. Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb

Zákonom stanovené podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby sa orientujú na prijímateľa sociálnych služieb a jeho podporu tak, aby boli v čo najväčšej možnej miere zohľadňované jeho individuálne potreby. Cieľom tejto priority je podpora a implementácia podmienok kvality zo strany zriaďovateľov a poskytovateľov sociálnych služieb.

Úloha: Podporovať poskytovateľov sociálnych služieb pri vytváraní podmienok pre napĺňanie ľudsko-právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2015 – 2020 (ďalej len Koncepcia) je strednodobý rozvojový dokument pre oblasť poskytovania sociálnych služieb a výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Dňa 9. septembra 2015 bola Koncepcia prerokovaná v Zastupiteľstve Trnavského samosprávneho kraja. Po schválení sa uznesením č. 221/2015/12 stala oficiálnym a záväzným dokumentom Trnavského samosprávneho kraja.

V Koncepcii v časti 7 Návrh regionálnych priorít a hlavných cieľov na najbližšie roky sú v bode 7.1 Regionálne priority a hlavné ciele navrhované tieto priority:

1. Podporovať rozvoj siete (kapacity) zariadení sociálnych služieb a subjektov pre výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s dôrazom na proces deinštitucionalizácie.
2. Zabezpečiť dostatočné finančné a personálne zabezpečenie zariadení sociálnych služieb a subjektov pre výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
3. Znižovať zvyšujúcu sa odkázanosť seniorov na poskytovanie sociálnych služieb, ktorá vzniká vplyvom starnutia obyvateľstva.
4. Podporovať vznik špeciálnych zdravotných a sociálnych zariadení s podobnými diagnózami v jednom zariadení sociálnych služieb.

5. Podporovať organizácie zaoberajúce sa výkonom opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
6. Podporovať monitoring všetkých foriem domáceho a inštitucionálneho násillia za účelom zefektívnenia prevencie a eliminácie násillia.

V Konceptii sú navrhnuté tieto hlavné ciele rozvoja sociálnych služieb:

- Zvýšenie kvality, kapacity a finančného zabezpečenia existujúcich poskytovateľov sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately tak, aby garantovali primeranú odbornú starostlivosť a kvalitu života všetkým obyvateľom Trnavského kraja.
- Rozšírenie siete sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré osobám odkázaným na tieto služby poskytnú potrebnú odbornú starostlivosť.
- Eliminácia násillia a skvalitnenie monitoringu osôb ohrozených násillím.

Dôležitosť venovať pozornosť seniorom a osobám v starobnom dôchodku je potvrdzovaná aj v dokumente **Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020**, ktorý pre obce stanovil nasledovné priority:

- Presadzovanie práv, právom chránených záujmov a potrieb starších ľudí prostredníctvom podpory seniorských organizácií
- Právna ochrana seniorov (Zabezpečiť osvetu seniorov v otázkach nemorálnych zmluvných podmienok a zneužívajúcich praktík poskytovateľov služieb alebo dodávateľov tovarov)
- Účasť starších ľudí na rozhodovaní vo veciach, ktoré sa ich priamo dotýkajú na všetkých úrovniach, ich právo slobodnej voľby a participácia na živote v spoločnosti
- Zabrániť zneužívaniu a zlému zaobchádzaniu so staršími ľuďmi (Vytvoriť podmienky na elimináciu zanedbávania, zneužitia a zlého zaobchádzania so staršími ľuďmi odkázanými na pomoc iných osôb poskytovaním kvalitných sociálnych služieb. Informovať verejnosť o najčastejšie sa vyskytujúcich nekalých obchodných praktikách - predaj tovarov a služieb seniorom formou prezentácií a súťaží, ktoré majú manipulatívny a nátlakový charakter.)
- Podpora dobrovoľníctva ako zdroja sebarealizácie a sociálnych kontaktov starších ľudí (Podporovať zapojenie starších ľudí do dobrovoľníckych aktivít a vytvárať podmienky na zapojenie dobrovoľníkov do aktivít určených pre seniorov, a upevňovať tým medzigeneračné väzby.)
- Zabezpečiť dostupnosť, kvalitu a finančnú udržateľnosť sociálnych služieb. Zabezpečiť celoživotné vzdelávanie zamestnancov v sociálnych službách v záujme dosiahnutia integrovaného prístupu k zdraviu a starostlivosti o starších ľudí. Pokračovať v modernizácii a debarierizácii zariadení sociálnych služieb a zvyšovaní úrovne ich materiálno-technickej interiérovej vybavenosti.
- Rozvoj terénnych sociálnych služieb a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie starších ľudí v prirodzenom rodinnom prostredí (Podporovať zotrvanie starších ľudí v prirodzenom sociálnom prostredí rozvojom terénnych a ambulantných sociálnych služieb, zabezpečiť dostupnosť asistenčných služieb, najmä monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci v prirodzenom sociálnom prostredí.

- Humanizácia sociálnych služieb spojená s podporou deinštitucionalizácie sociálnych služieb.
- S ohľadom na poskytovateľov neformálnej starostlivosti (opatrovatelia) zabezpečiť ich prístup k informáciám a k základnému školeniu o problematike starostlivosti o starších ľuďoch odkázaných na pomoc iných osôb a zabezpečiť rozvoj odľahčovacej služby pre rodinných opatrovateľov v záujme udržania ich fyzického a duševného zdravia.

V rámci stratégie **Integrovaného regionálneho operačného programu na obdobie 2014-2020** a zameriavať na:

Prioritná os: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

Investičná priorita: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Špecifický cieľ: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni)

Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020:

Opatrenia budú realizované prostredníctvom projektov zahrnutých v týchto prioritných osiach operačného programu: Zamestnanosť, Sociálne začlenenie, Integrácia marginalizovaných rómskych komunít, Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít.

Prioritná os: Zamestnanosť

Investičná priorita: Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily

Špecifický cieľ: Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby

Špecifický cieľ: Zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach

Investičná priorita: Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí

Špecifický cieľ: Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce

Investičná priorita: Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérenému postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

Špecifický cieľ: Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien

Špecifický cieľ: Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

Investičná priorita: Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšenie prispôsobenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami

Špecifický cieľ: Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti

Prioritná os: Sociálne začlenenie

Investičná priorita: Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnatel'nosti

Špecifický cieľ: Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti

Špecifický cieľ: Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie

Investičná priorita: Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

Špecifický cieľ: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Špecifický cieľ: Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie

Prioritná os: Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Investičná priorita: Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Špecifický cieľ: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie

Špecifický cieľ: Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien

Špecifický cieľ: Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetu a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania

Prioritná os: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Investičná priorita: Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach

Špecifický cieľ: Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania

Špecifický cieľ: Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

Špecifický cieľ: Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

Investičná priorita: Poskytovanie podpory sociálnym podnikom

Špecifický cieľ: Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šamorín na roky 2015-2022 definuje nasledovnú **strategickú víziu mesta Šamorín**:

Šamorín je moderné mesto, ktoré pre svojich obyvateľov poskytuje dobré podmienky vo všetkých oblastiach hospodárskeho a spoločenského života a stará sa o ochranu životného prostredia. V rámci programu bol zadefinovaný globálny cieľ na roky 2015-2022, a to zlepšenie životných podmienok v meste.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Šamorín na roky 2015-2022 stanovuje nasledovné vybrané strategické prioritné rozvojové oblasti mesta:

Prioritná oblasť – hospodárstvo

Špecifický cieľ – podpora rozvoja hospodárstva

Prioritná oblasť – Environmentálna politika

Špecifický cieľ - Rozvoj infraštruktúry a zvýšenie občianskej participácie

Špecifický cieľ – Zníženie produkcie skleníkových plynov

Prioritná os – Sociálna

Špecifický cieľ rozvoj vzdelávacieho systému

Špecifický cieľ – Zlepšenie starostlivosti o kultúru

Špecifický cieľ – Zabezpečenie kultúrneho využívania voľného času

Aktivity riešenia bezdomovectva na území mesta Šamorína sú spracované v dokumente **Komplexné riešenie problematiky bezdomovcov žijúcich na území mesta Šamorín** z roku 2016, ktorý na zabezpečenie dvojstupňového riešenia bývania bezdomovcov odporúča nasledovné kroky:

Zámer: Terénna sociálna práca

Cieľ: Zabezpečenie sociálneho kontaktu s ľuďmi bez domova, vyhľadávacia činnosť, poskytovanie poradenstva

Opatrenia: zabezpečiť terénnu sociálnu prácu v danej oblasti

Zámer: Spolupráca s partnermi terénnej sociálnej práce, s mimovládnyimi organizáciami zameranými na pomoc ľuďom bez domova

Cieľ: Vytvorenie siete so zastúpením všetkých organizácií, ktoré majú snahu riešiť otázku bezdomovectva v meste

Opatrenie: oslovenie organizácií - partnerská spolupráca (využívanie dobrovoľníkov, spolupráca s podnikateľským sektorom - databáza možností krátkodobých brigád, spolupráca s ÚPSVaR)

Zámer: Zriadenie centra

Cieľ: Vytvorenie priestoru pre komplexné zabezpečenie ubytovania, priestoru pre poskytovanie poradenstva (pracovné, sociálne, právne), ako aj priestoru pre výdaj stravy, v optimálnom prípade aj vytvorenie priestorov strediska osobnej hygieny

Opatrenia: výber lokality pre výstavbu, resp. rekonštrukciu, prispôsobenie existujúcej budovy, príprava projektovej dokumentácie, získanie finančných zdrojov, zriadenie centra, zabezpečenie prevádzky, obsahovej stránky

Zámer: Zriadenie strediska osobnej hygieny

Cieľ: Vytvorenie priestoru pre zabezpečenie hygieny ľudí bez domova

Opatrenia: nájsť vhodné priestory, vypracovanie projektovej dokumentácie, stavebné úpravy, prispôsobenie priestorov, zariadenie – technické, materiálne vybavenie hygienickej stanice, organizačné, personálne zabezpečenie prevádzky

Zámer: zabezpečenie pracovných príležitostí

Cieľ: Možnosť zamestnať sa

Opatrenia: v spolupráci s podnikateľským sektorom vytvoriť databázu možností krátkodobých brigád, v spolupráci s ÚPSVaR pomoc pri vyhľadávaní pracovných ponúk, ktoré popri práci umožňujú bývanie

III. Sociálne – demografická analýza

Mesto Šamorín je v okrese Dunajská Streda v Trnavskom kraji. Trnavský samosprávny kraj sa rozprestiera v juhozápadnej časti Slovenskej republiky, z väčšej časti sa nachádza na území Podunajskej nížiny. S rozlohou 4 146,4 km² sa radí medzi menšie kraje Slovenska. V zmysle územno-správneho usporiadania sa Trnavský samosprávny kraj člení na sedem okresov. Najväčší je okres Dunajská Streda.

Mesto Šamorín má výmeru 4 434,80 ha, je vymedzené hranicami katastrálneho územia Šamorín.

V čase sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 (ďalej len SODB 2011) mesto Šamorín malo 12 971 obyvateľov, k 1.1.2015 mesto Šamorín malo 13 147 obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov mesta v priebehu uplynulých 15 rokov charakterizoval nárast. Počet obyvateľov v meste výrazne rastie vďaka blízkosti hlavného mesta a vďaka presťahovaniu sa obyvateľov Bratislavy do okolitých malých miest a do okolitých obcí.

Vývoj počtu obyvateľov

Rok	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvateľov	5957	7112	9677	12051	12143	12971

Zdroj: Mestský úrad Šamorín

V strategických dokumentoch mesta Šamorín prognózy vývoja počtu obyvateľov predpokladajú do roku 2025 nárast obyvateľov až na úroveň 14 500.

Migrácia je pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. V období 2006-2013 sa do mesta prisťahovalo 3 219 osôb, odsťahovalo sa 4 009 osôb. Tieto údaje svedčia o migračnom úbytku obyvateľstva, ktorý vyvolal hlavne odlev najmä mladých ľudí do okolitých obcí v susedstve mesta za bývaním, resp. odchod za prácou.

Vývoj počtu prisťahovaných do Šamorína v období 2006-2012

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet prisťahovaných v priebehu roka	315	392	386	202	278	287	269

Zdroj: Mestský úrad Šamorín, 2015

Vývoj počtu odsťahovaných zo Šamorína v období 2006-2012

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet odhlásených v priebehu roka	308	251	257	252	290	235	217

Zdroj: Mestský úrad Šamorín, 2015

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Prevažnú väčšinu obyvateľstva tvoria občania maďarskej národnosti. Počas Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 k slovenskej národnosti sa prihlásilo 4365 obyvateľov mesta, kým k maďarskej národnosti 7309 obyvateľov mesta. K tretej najpočetnejšej skupine, českej národnosti sa hlásilo 63 občanov, a k rómskym obyvateľom sa prihlásilo iba 22 občanov, pričom ich reálny počet je však výrazne vyšší, nakoľko rómski občania sa hlásia aj k maďarskej alebo slovenskej národnosti. K inej národnosti ako horeuvedenej sa hlásilo 60 obyvateľov, a pri 862 obyvateľov nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Väčšina obyvateľov Šamorína vyznáva jednu z týchto vierovyznaní: rímsko-katolícke, reformovaná kresťanská cirkev alebo evanjelické augsburského vyznania. Veľkú skupinu tvoria obyvatelia, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu .

Veková štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva ovplyvňuje celkový rozvojový potenciál každého územia, pomery medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou obyvateľstva vypovedajú o miere perspektívnosti každej populácie.

Počet obyvateľov mesta Šamorín podľa vybraných vekových skupín – I.

Pohlavie	V tom vo vekovej skupine – I. časť										
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54
Spolu (%)	5,64	5,52	4,36	5,35	6,59	8,95	10,61	8,92	6,43	6,49	7,64
Muži (%)	6,09	5,09	4,52	5,91	6,88	8,57	10,79	9,59	6,36	6,78	7,26
Ženy (%)	5,22	3,99	4,22	4,84	6,32	9,3	10,45	8,31	6,50	5,23	7,99

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, údaje k 31.12.2014

Počet obyvateľov mesta Šamorín podľa vybraných vekových skupín – II.

Pohlavie	V tom vo vekovej skupine – II. časť										
	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+			
Spolu (%)	7,81	5,97	3,9	2,99	1,88	1,18	0,28	0,2			
Muži (%)	7,54	5,73	3,45	2,84	1,51	0,76	0,86	0,03			
Ženy (%)	8,05	6,18	4,31	3,12	2,22	1,57	0,58	0,35			

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015, údaje k 31.12.2014

Počet obyvateľov mesta od roku 1961 sa zdvojnásobil. Najintenzívnejší nárast sa nastal v sedemdesiatich a osemdesiatich rokoch. Po roku 1991 sa tento nárast výrazne spomalil. Prírodný prírastok má stúpajúcu tendenciu okrem rokov 1997,2000,2001. V posledných rokoch prírodný prírastok má výrazne stúpajúcu tendenciu. Migračná krivka má tiež stúpajúcu tendenciu. Môžeme skonštatovať že nárast obyvateľov je spôsobené hlavne prisťahovaním sa do mesta. V posledných rokoch sa počet prisťahovalcov pohybovalo okolo 290-390.

Prírodný prírastok (zdroj MÚ)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Narodený	109	135	121	117	137	160	150	144	158
Zomrel	103	110	113	99	107	104	100	94	102
+/-	6	25	8	18	30	56	50	50	56

Vzdelanostná úroveň

Z hľadiska najvyššie končeného stupňa školského vzdelávania je mesto Šamorín charakterizované väčším zastúpením vysokoškolského a úplne stredného odborného stupňa.

Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania – I. časť

Počet obyvateľov mesta k SODB 2011	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	Základné	Učňovské (bez maturity)	(bez maturity)	Stredné odborné (bez maturity)	Úplné učňovské (s maturitou)	Úplné stredné odborné (s maturitou)
12 971	1641	1525		1302	439	2190

Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania – II. časť

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie						
Úplné stredné všeobecné	Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské inž., mag., doktor.	Vysokoškolské doktorandské	Bez vzdelania	Nezistené
942	421	456	1598	107	1935	170

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva vyjadruje podiel ekonomicky aktívnych osôb na počte obyvateľstva. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov ukazuje že zamestnanosť v Šamoríne sa líši od okresného priemeru, dokonca podiel ekonomicky aktívnych osôb v meste prevyšuje nielen okresný ale aj krajský a celoštátny priemer. Kým podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva na trvalo bývajúcim obyvateľstve za celé Slovensko je 48,73 % za Trnavský kraj je to 50,82 a meste Šamorín je tento % na úrovni 52,95.

Nezamestnanosť

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových miest a obcí.

Nezamestnanosť sa v meste pohybuje na úrovni 50 % celoštátneho priemeru . Počet nezamestnaných kleslo koncom roka 2006 pod 300 osôb, avšak od roku 2009 prudko rastie. Zvláštnym fenoménom meste je aj to, že dominujú mladí nezamestnaní do 6 mesiacov, čiže skupina, kde je najväčší predpoklad aktívneho hľadania nového pracoviska. Z hľadiska školského vzdelania dominujú medzi nezamestnanými ľudia s nízkym vzdelaním.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v období 2010-2014 – regionálne porovnávanie

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Trnavský kraj	8,17	8,88	9,43	9,16	8,03
Okres Dunajská Streda	11,01	11,62	12,96	11,78	10,34

Počet nezamestnaných v meste Šamorín (zdroj Úrad práce)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	357	283	245	224	404	415	485	592	581
Ženy	212	161	128	120	174	226	249	313	286
Ženy(%)	59,38	56,89	52,24	53,57	43,07	54,46	51,34	52,87	49,23

Školstvo

V meste sa nachádza 8 materských škôl – 2 s vyučovacím jazykom slovenským, 2 s vyučovacím jazykom maďarským a 4 so skupinami s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským. Zo spoločného počtu škôlkarov za jednotlivých školských rokov môžeme vidieť mierny nárast. Tento nárast svedčí o tom, že medzi prisťahovalcami je veľa mladomanželských párov.

V meste sa nachádzajú dve základné školy – 1-1 s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. Tretia základná škola sa nachádza v mestskej časti Mliečno, kde sú triedy do 5. ročníka, s vyučovacím jazykom maďarským.

Stredné školy v meste majú 60 ročnú históriu: gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským, s vyučovacím jazykom slovenským, a hotelová akadémia so študijnými odbormi kuchár, čašník, cukrár. Mimoškolské aktivity pre deti ponúka v meste základná umelecká škola a centrum voľného času.

IV. Poskytovania sociálnych služieb na území mesta Šamorín

Zákon o sociálnych službách presne stanovuje rozsah a formy poskytovania sociálnych služieb a pravidlá pre poskytovanie, resp. zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb. Obec a vyšší územný celok vo svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na sociálnu službu, a právo výberu sociálnej služby.

Pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb je definovaná v § 80 zákona o sociálnych službách, ktorá stanovuje, že obec:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom celku,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu (posúdenie, zánik, zmena stupňa odkázanosti) v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu, a v konaniach o povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári, nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu, opatrovateľskej služby, prepravnej služby, odľahčovacej služby, pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu s ambulantnou sociálnou službou, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladat' a kontrolovať aj iné zariadenia,
- k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a, § 75 ods. 7, § 75 ods. 8 zákona o sociálnych službách a kontroluje hospodárenie s ním,
- l) poskytuje podľa § 75 ods.1 a 2 zákona o sociálnych službách finančný príspevok,
- m) vedie evidenciu súvisiacu s poskytovaním sociálnej služby v zmysle zákona o sociálnych službách,
- n) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- o) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách,
- p) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- q) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12 zákona o sociálnych službách.

Existencia kvalitne vybudovanej siete sociálnych zariadení a podpora činnosti subjektov zameraných na rôzne sociálne skupiny je predpokladom pre kvalitný život obyvateľov. Rozvoj sociálnych služieb zabezpečuje mesto Šamorín spolu s partnermi ako dlhodobý kontinuálny, systematický a koordinovaný proces riešenia problémov osôb odkázaných na poskytovanie sociálnych služieb. Spolupráca subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti je na území mesta na dobrej úrovni najmä v prepojenosti poskytovaných sociálnych služieb.

Mesto Šamorín poskytuje sociálne služby zadefinované zákonmi v rámci svojich kompetencií a finančných možností. V súčasnosti sú to:

Opatrovateľská služba

Aktivita zahŕňa opatrovateľskú starostlivosť poskytovanú v domácnosti prijímateľa, poskytovanie pomoci pri sebaobslužných úkonoch ako starostlivosť o hygienu, stravovanie a dodržiavanie pitného režimu, príprava alebo donáška obeda, pomoc pri podaní jedla, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, nevyhnutné práce v domácnosti, zabezpečenie kontaktu so spoločenským a kultúrnym prostredím. Vykonávajú sa úkony ako podávanie liekov, meranie tlaku, atď. Okrem toho podľa potreby zabezpečujú sprievod chorých na lekárske vyšetrenia a výber liekov, liečebných a ortopedických pomôcok. Zabezpečením opatrovateľskej služby sa podarilo umožniť pokojný život klientov v ich domácom prostredí, prispievať k prežitiu aktívneho a dôstojného života, pomáhať klientom pri udržiavaní kontaktov s blízkymi a známymi, poskytovať kvalitné a bezpečné sociálne služby vychádzajúce z individuálnych potrieb klienta.

Opatrovateľská služba sa poskytuje minimálne 2 hodiny denne a max 7,5 hodín denne v pracovných dňoch prostredníctvom opatrovateľov, s ktorými mesto uzatvára pracovný pomer.

Poskytnutie opatrovateľskej služby ako aj jeho úhrada je v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia 4/2014 zo dňa 20.8.2014 o poskytovaní sociálnych služieb a o spôsobe a výške úhrad za tieto služby. Na základe tohto VZN sú definované podmienky a postup pri poskytovaní opatrovateľskej služby ako aj spôsob určenie úhrady, výšky úhrad, a spôsob platenia za službu.

Všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2014 určuje výšku úhrady za opatrovateľskú službu pre fyzickú osobu s trvalým alebo prechodným pobytom v Šamoríne nasledovne.

- Pre fyzickú osobu s trvalým pobytom na 1 hodinu podľa stupňa odkázanosti od 0,50 do 0,70 eur.
- Pre fyzickú osobu s prechodným pobytom na 1 hodinu podľa stupňa odkázanosti od 1,00 do 1,40 eur.

Domov seniorov AMBRÓZIA Idösek otthona

Mesto Šamorín v rozsahu svojej pôsobnosti fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, zabezpečí poskytovanie sociálnej služby prostredníctvom právnickej osoby, rozpočtovej organizácie (Domov seniorov AMBRÓZIA Idösek otthona) ktorej je zriaďovateľom. V zariadení pre seniorov poskytujú odborné, obslužné a ďalšie činnosti. Poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, osobné vybavenie, utvára podmienky na úschovu cenných vecí a zabezpečuje záujmovú činnosť. Výška úhrady za pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby sa určuje podľa stupňa odkázanosti určeného v rozsahu v rozhodnutí o odkázanosti prijímateľa na sociálnu službu na deň od 2,50 do 7,50 eur. Stravovanie zariadenie pre seniorov môže poskytovať: pre prijímateľov sociálnej služby v zariadení, zamestnancom, fyzickým osobám ktoré vykonávajú na základe dohôd činnosť súvisiacu s prevádzkou a ďalším fyzickým osobám, ak to umožňujú prevádzkové podmienky zariadenia. Výška celodennej stravnej jednotky prijímateľa v zariadení formou celoročného pobytu s počtom odoberaných jedál zodpovedajúcich celodennému stravovaniu je pri poskytnutí racionálnej stravy 2,70 eur, a pri diétnej stravy 3,20 eur. Zariadenie pre seniorov poskytuje osobné vybavenie prijímateľovi celoročnej pobytovej sociálnej služby, ktorý si toto osobné vybavenie nemôže zabezpečiť sám. Z dôvodu havarijného stavu starej budovy zariadenia pre seniorov bolo potrebné zabezpečiť výstavbu novej budovy zariadenia pre seniorov. Nová budova bola postavená z vlastných finančných prostriedkov mesta Šamorín, náklady na výstavbu boli vo výške 1.402.238,78 eur, a skolaudovaná bola v roku 2015. Novostavba v plnom rozsahu zabezpečuje bezbariérovosť.

Mestský klub dôchodcov je účelovým zariadením mesta Šamorín bez právnej subjektivity. Jeho poslaním je uspokojovanie kultúrnych a spoločenských záujmov seniorov. Poskytuje priestor pre stretávanie sa seniorov resp. zdravotne postihnutých. Svoju činnosť vykonáva na základe ročného plánu.

Sociálna starostlivosť mesta Šamorín mimo pôsobnosti zákona o sociálnych službách:

Okrem zákona o sociálnych službách je mesto povinné zabezpečovať sociálnu starostlivosť o svojich občanov aj podľa iných právnych predpisov. Poskytovanie jednorazových dávok pomoci v hmotnej núdzi, výkon opatrení a úloh sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately, vyplácanie prídavku na dieťa a dávky v hmotnej núdzi formou osobitného príjemcu, sú najčastejšie formy sociálnej pomoci poskytovanej mestom Šamorín.

Poskytnutie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi, finančnej pomoci a príspevkov občanom mesta sa riadi všeobecným záväzným nariadením č. 11/2016, ktorá nadobudla účinnosť dňom 01.01.2017.

Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia mesta (ďalej len „VZN“) na úseku sociálnych vecí je upraviť podmienky na poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi fyzickým osobám s trvalým pobytom na území mesta Šamorín (ďalej len „oprávnená osoba“), ktoré sa ocitli v mimoriadne ťažkej situácii a potrebujú pomoc z dôvodu:

a) hmotnej núdže podľa zákona NR SR č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, b) živelnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti v zmysle zákona č. 369/1990Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, c) z iných príčin (úmrtie občana a iné).

Mesto poskytuje fyzickým osobám uvedeným v odseku 1) tohto ustanovenia VZN poradenskú činnosť v oblasti hmotnej núdže.

Toto VZN ďalej upravuje podmienky poskytovania finančného príspevku z rozpočtu mesta fyzickým osobám s trvalým pobytom na území mesta Šamorín:

a) pri príležitosti životného jubilea , b) pri narodení dieťaťa, c) k spoločnému stravovaniu dôchodcov.

Starostlivosť o bezdomovcov

- Zabezpečenie nocľahárne pre bezdomovcov hlavne v zimných mesiacoch s možnosťou vykonávania osobnej hygieny,

- PO posúdenie osobitných žiadostí poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi,

- v spolupráci s občianskymi združeniami poskytovanie teplej stravy a ošatenia.

Na území mesta Šamorín sociálne služby poskytujú aj nasledovné subjekty:

Občianske združenie Ain Karim

Občianske združenie svoju činnosť realizuje v Dome prijatia sv. Františka z Pauly v Šamoríne od roku 2009, v ktorom prebiehajú rôzne aktivity pre cieľovú skupinu: prevádzka odevného skladu pre pomoc ľuďom v núdzi, nízko prahový klub Smajlík pre deti a mladých, poskytovanie materiálnej pomoci ľuďom v núdzi, poskytovanie poradenstva, voľnočasové aktivity, muzikohodiny pre deti, tvorivý workshop, jednorazové a dlhodobé projekty podporujúce rast sociálnej inklúzie cieľovej skupiny.

Cieľovou skupinou OZ Ain Karim sú:

- deti, mladí, dospelí, rodiny a jednotlivci, ktorí sa nachádzajú v hmotnej a sociálnej núdzi v Šamoríne a jeho blízkom okolí (prímestské časti a okolité dediny),
- deti, mladí, dospelí, rodiny a jednotlivci v krízovej životnej situácií v Šamoríne a jeho blízkom okolí (prímestské časti a okolité dediny),
- osoby vo výkone trestu v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou a po výkone trestu odňatia slobody

Laura – inštitút dcér Márie Pomocnej

Laura, združenie mladých podporuje integrálny rozvoj detí a mladých. Rozvíja ich schopnosti, potenciál a v saleziánskom duchu vychováva k zrelému a radostnému prežívaniu života a ku kresťanským hodnotám. Svoju činnosť realizuje prostredníctvom osobného sprevádzania a voľnočasových aktivít v štýle preventívneho systému.

hotelovSlovenský červený kríž (SČK) Je jediná, vládou Slovenskej republiky dňa 8. 12. 1992 uznaná národná spoločnosť Červeného kríža, pôsobiaca na celom území Slovenskej republiky podľa Ženevských dohovorov, ich dodatkových protokolov a zákona č. 460/2007 Z. z. Ako pomocná organizácia orgánov verejnej správy pôsobí v humanitárnej oblasti plní úlohy ustanovené medzinárodnými zmluvami a týmto zákonom.

Vykonávaná činnosť:

- výučba prvej pomoci pre podniky a závody,
- výdajňa materiálnej pomoci,
- humanitný sklad, požičovňa zdravotníckych a kompenzačných pomôcok,
- pravidelná osvetová činnosť (prednášky a besedy) v oblasti verejného zdravia,
- nábor a morálne oceňovanie bezpríspevkových darcov krvi,
- vzdelávacie kurzy – kurzy opatrovania, kurzy prvej pomoci,
- Súťaž družstva mladých zdravotníkov,
- Zber, skladovania a poskytovanie ošatenia.

V. Identifikácia cieľových skupín príjemcov sociálnych služieb

Vychádzajúc zo sociálno-demografickej analýzy a vo vzťahu k potrebám občanov mesta cieľom komunitného plánovania je nastaviť ponuku sociálnych služieb a sociálnej pomoci tak, aby rešpektovala miestne podmienky a potreby občanov žijúcich v meste Šamorín .

Z hľadiska sociálnej situácie, v ktorej sa občan nachádza a na základe súboru spoločne sa prejavujúcich znakov a situácií, ktoré podmieňujú formy potrebných sociálnych služieb, možno cieľové skupiny príjemcov sociálnych služieb rozdeliť na skupiny:

1. Seniori

Cieľovú skupinu tvoria seniori ako skupina obyvateľov, ktorí dosiahli dôchodkový vek a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, v prípade ak nemôžu získať pomoc od rodiny. Odkázanosť na pomoc inej osoby je závislá na individuálnom zdravotnom stave. Charakteristickým znakom cieľovej skupiny je:

- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti seniorov a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci,
- menšie ekonomické a finančné možnosti,

- úbytok sociálnych kontaktov.

Cieľom poskytovania sociálnej služby je prevencia vzniku, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej životnej situácie seniorov, podporenie schopnosti viesť samostatný život a prevencia sociálneho vylúčenia.

Hlavný problém cieľovej skupiny: Nedostatočné riešenie niektorých konkrétnych potrieb seniorov - najmä tých, ktorí žijú osamelo, alebo nie sú schopní postarať sa o seba.

2. Osoby so zdravotným postihnutím

Do skupiny osôb so zdravotným postihnutím zahrňame najmä: osoby s telesným, mentálnym, s duševným, so zmyslovým postihnutím (zrakovým, sluchovým postihnutím) a osoby s kombinovaným postihnutím. Odkázanosť osôb je závislá na individuálnom zdravotnom stave a sociálnych kontaktoch. Občania so zdravotným postihnutím sú vystavení možnému riziku sociálneho vylúčenia zo života miestnej komunity.

Cieľom poskytovania sociálnej služby je prevencia vzniku, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej životnej situácie osôb, podpora schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a prevencia sociálneho vylúčenia.

Hlavný problém cieľovej skupiny: Nedostatočná miera napĺňania základných potrieb (schopnosti viesť samostatný život) a integrácie fyzických osôb so zdravotným postihnutím.

3. Rodina, deti a mládež v ohrození

Do kategórie spadajú deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov, nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti, neúplné rodiny.

Hlavný problém cieľovej skupiny: Nárast sociálno-patologických javov ako dôsledok nedostatočnej prevencie a nedostatočného využívania existujúcich možností a zdrojov pri riešení nepriaznivej situácie cieľovej skupiny.

4. Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Cieľovú skupinu tvoria osoby s rôznymi sociálnymi problémami (prípadne ich kombináciami), ktoré sú spôsobené nedostatočnou mierou a možnosťou uspokojovania základných životných potrieb ako následok ich sociálnej situácie, v ktorej sa ocitli a ktorá spôsobuje ich sociálne vylúčenie. Do cieľovej skupiny patria ďalej občania bez prístrešia a v kríze, osoby závislé alebo ohrozené závislosťou a osoby žijúce v komunitách vylúčených na okraji spoločnosti. K tejto skupine možno priradiť aj občanov prepustených z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby, dlhodobo nezamestnaných občanov a občanov spoločensky neprispôsobivých (občania so sociálne patologickým správaním).

Hlavný problém cieľovej skupiny: Nárast sociálno-patologických javov, nedostatočná životná úroveň občanov a nedostatočná miera angažovanosti a aktivizácie cieľovej skupiny pri riešení svojich problémov.

VI. Stratégia rozvoja – ciele a opatrenia na roky 2017-2020

Hlavný cieľ: Zlepšenie a skvalitnenie sociálnych služieb v meste Šamorín

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE SYSTÉMU INFORMOVANOSTI A PORADENSTVA A JEHO DOSTUPNOSTI PRE CIEĽOVÉ SKUPINY			
Opatrenia	Zabezpečiť väčšiu informovanosť o sociálnych službách a o možnej pomoci	Aktivity	Poskytovať obsahovo informácie o poskytovaných a dostupných službách, o postupe pri krízových situáciách, o prevencii, o postihoch a sankciách za spáchanú trestnú činnosť, o realizovaných podujatiach, o sociálnopatologických javoch a podobne. Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
	Vytvoriť a spravovať aktuálne databázy		Zabezpečiť spracovanie a priebežnú aktualizáciu rôznych databáz potrebných pre prácu v sociálnej oblasti Termín: 2017 - 2020 Zodpovedný: MsÚ
	Spolupráca mesta a iných subjektov		Vytvorenie systému pravidelných stretnutí zástupcov organizácií a pracovníkov MsÚ, prioritne za účelom vzájomnej informovanosti a prípadnej spolupráce na konkrétnych aktivitách Termín: 2017-2018 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
Špecifický cieľ: Rozvíjanie dobrovoľníctva na podporu integrácie cieľových skupín do spoločnosti			
Opatrenia	Koordinovať dobrovoľnícku činnosť	Aktivity	Viesť databázu dobrovoľníkov a v prípade potreby ich osloviť a zabezpečiť dobrovoľnícku činnosť pre potreby cieľovej skupiny Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
	Zapojiť študentov školských zariadení na území mesta do dobrovoľníctva		Zapojiť študentov do dobrovoľníctva napr. pri organizovaní spoločensko - kultúrnych podujatí, športových podujatí, pri zabezpečení predčitateľskej služby a pod.

			Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
--	--	--	--

Všeobecný cieľ: Posilnenie a rozšírenie rozsahu služieb pre seniorov v meste Šamorín

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: POSILNENIE A ROZŠÍRENIE TERÉNEJ SOCIÁLNEJ PRÁCE			
Opatrenia	Poskytovať opatrovateľskú službu podľa potreby a požiadaviek klientov	Aktivity	Vzhľadom na predpokladaný nárast počtu cieľovej skupiny, ako aj proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb je potrebné zabezpečiť poskytovanie opatrovateľskej služby pre klientov v zmysle legislatívneho rámca, ako jednu s ťažiskových služieb pre seniorov. Je potrebné disponovať dostatkom kvalifikovaného personálu, aby sa zabezpečili potreby klientov. Termín: 2017-2020 Zodpovedný: MsÚ
	Realizovať terénnu sociálnu prácu		Je dôležité zabezpečiť plynulý výkon terénnej sociálnej práce v prirodzenom prostredí klientov Termín: 2017-2020 Zodpovedný: MsÚ
	Posilniť vyhľadávaciu činnosť seniorov, odkázaných na pomoc inej osoby		Vyhľadávanie seniorov odkázaných na pomoc inej osoby a poskytnúť im poradenstvo priamo v ich prirodzenom prostredí. Využitie terénnej sociálnej práce Termín: 2017-2020 Zodpovedný: MsÚ
	Riešiť situáciu občanov zo staršej vekovej kategórie, ktorí sú odkázaní na každodennú starostlivosť svojej rodiny, ale ešte nepotrebujú 24-hodinovú opatrovateľskú alebo ústavnú sociálnu starostlivosť		Založenie a prevádzkovanie denného stacionára, ktorý by svojim klientom poskytoval denný dohľad, stravovanie, možnosť oddychu a osobnej hygieny, možnosť záujmovej činnosti, pracovnej terapie, sociálnej rehabilitácie a sociálne poradenstvo. Termín: 2017-2020 Zodpovedný: MsÚ
Opatrenie	Starostlivosť o bezdomovcov	Aktivita	Vytvorenie nových miest v nocľahárni pre bezdomovcov hlavne na zimné mesiace, zabezpečiť zariadenie osobnej hygieny. Termín: 2017-2018

			Zodpovedný: MsÚ
Špecifický cieľ: Skvalitnenie služieb podporovaného spoločného stravovania seniorov			
Opatrenie	Rozširovanie možností podporovaného stravovania pre dôchodcov, naďalej zabezpečiť kvalitu a ponuku stravy zodpovedajúcu potrebám seniorov	Aktivita	Jedná sa najmä o možnosť rozšírenia stravovania sociálne odkázaných seniorov s ponukou možnosti odoberať stravu aj zo školských jedální. Zabezpečenie rozvozu jedla. Termín: 2017-2018 Zodpovední: MsÚ, ŠJ
Špecifický cieľ: Poskytovanie sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií			
Opatrenie	Realizovať službu domáceho monitorovania a signalizácie potreby pomoci	Aktivita	Zopakovať zisťovanie záujmu o zabezpečenie služby domáceho monitorovania prostredníctvom monitorovacích prístrojov na monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci pre seniorov a pre iné odkázané osoby. Termín: 2017-2018 Zodpovedný: MsÚ
Špecifický cieľ: Zabezpečenie prepravy prostredníctvom sociálneho taxíka			
Opatrenie	Zabezpečiť službu sociálneho taxíka	Aktivita	Zabezpečenie služby sociálneho taxíka pre občanov mesta, prípadne okolitých obcí s cieľom zabezpečenia najmä zdravotnej starostlivosti Termín: 2017-2020 Zodpovedný: MsÚ
Špecifický cieľ: Prevencia			
Opatrenie	Informovanie seniorov a ich okolia o zneužití seniorov v súvislosti s nekalými obchodnými praktikami - predaj tovarov a služieb seniorom formou prezentácií a súťaží, ktoré majú manipulatívny a nátlakový charakter	Aktivita	Zvýšenie preventívnej pozornosti aj zo strany verejnosti. Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou

Všeobecný cieľ: Podpora a zvýšenie integrácie fyzických osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti

Špecifický cieľ: Podporovanie a rozvíjanie rozsahu a kvality sociálnych služieb			
Opatrenie	Využiť externé zdroje a poskytovať sociálne služby v zmysle platných právnych predpisov a reagovať na potreby cieľovej skupiny	Aktivita	Poskytovať a rozvíjať sociálne služby v zmysle platných právnych noriem, spolupracovať s organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou Termín: 2017-2020

			Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
Špecifický cieľ: Podporovať aktivity smerujúce na zabezpečenie dostupnosti tlmočnickej, sprievodcovskej a predčitateľskej služby			
Opatrenie	Spolupráca s dobrovoľníkmi a s organizáciami poskytujúcimi tieto služby	Aktivita	Vyhľadanie organizácií, dojednanie spolupráce, informovanie o týchto službách a hľadať formy spolupráce, využívanie dobrovoľníkov Termín: 2017-2018 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
Špecifický cieľ: Zabezpečenie krízovej intervencie pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím			
Opatrenie	Zriadiť a prevádzkovať systém monitorovania a signalizácie v krízových situáciách	Aktivita	Zisťovanie záujmu o zabezpečenie služby domáceho monitorovania prostredníctvom monitorovacích prístrojov na monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci, aby občanom cieľovej skupiny bola poskytnutá pomoc pri nepredvídanej situácii (zranenie, pád a pod.), náhlej krízovej situácii (náhle zhoršenie zdravotného stavu), mimoriadnej situácii (prepadnutie alebo ohrozenie inou osobou), atď. Termín: 2018-2019 Zodpovední: MsÚ

Všeobecný cieľ: Zlepšenie prevencie, efektívnejšie využívanie existujúcich možností a zdrojov a tým spomalenie nárastu sociálno-patologických javov

Špecifický cieľ: Skvalitnenie prevencie sociálno - patologických javov v skupine rodina, deti a mládež a spomalenie rastu počtu mladých ľudí so závislosťou			
Opatrenie	Preventívne aktivity pre mládež, osoby so závislosťami, osвета osôb ohrozených sociálnym vylúčením	Aktivita	Organizovanie preventívnych aktivít, v spolupráci s občianskymi združeniami a cirkevnými organizáciami s cieľom predchádzania vzniku sociálno - patologických javov, hlavne rôznych druhov závislostí (drogy, alkohol, gamblerstvo ...). Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou a s mestskou políciou

Opatrenie	Aktívna spolupráca verejnosti pri odhaľovaní závislostí, zneužitia a zlého zaobchádzania s členmi cieľovej skupiny	Aktivita	Zvýšenie preventívnej pozornosti aj zo strany verejnosti. Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou
Opatrenie	Posilnenie spolupráce so školskými zariadeniami v oblasti sociálnej kurately - detí	Aktivita	Monitorovanie ohrozených detí v školských zariadeniach a ich rodín za účelom zabezpečenia adekvátnej sociálnej starostlivosti za cieľom predchádzania umiestnenia detí do detských domovov. Zodpovední: MsÚ v spolupráci so školskými zariadeniami a UPSVaR SR.
Špecifický cieľ: Sledovať vývoj situácie detí zo sociálne ohrozených rodín			
Opatrenie	Realizovať prieskumy za účelom monitorovania potrieb cieľovej skupiny	Aktivita	Ide o pravidelné monitorovanie potrieb cieľovej skupiny či už dotazníkovou formou, rozhovorom a podanými podnetmi, prácou v teréne a pod. Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou

Všeobecný cieľ: Zmiernenie zhoršujúceho sa stavu životnej úrovne osôb ohrozených sociálnym vylúčením

Špecifický cieľ: Zvýšenie (rozvoj) vnútornej motivácie osôb ohrozených sociálnym vylúčením pri riešení svojej situácie			
Opatrenie	Spolupráca s charitami a cirkvami na území mesta	Aktivita	Misijná práca, rozvoj motivácie cez vieru Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s charitami a cirkvami
Špecifický cieľ: Spomalenie nárastu sociálno-patologických javov			
Opatrenie	Realizovať terénnu sociálnu prácu ako prioritný nástroj sociálnej práce	Aktivita	Terénna sociálna práca sa osvedčila ako jeden z najefektívnejších nástrojov na spomalenie sociálnej vylúčenosti marginalizovaných komún. Je dôležité zabezpečiť plynulý výkon terénnej sociálnej práce. Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ
	Realizovať aktivity a činnosti ľahko dostupné pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením		Predpokladom je zriadenie zariadení: nocľaháreň, útulok, núdzové bývanie, strediska osobnej hygieny

			prostredníctvom opatrení obsiahnutých v dokumente PHSR Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ
Špecifický cieľ: Zlepšovanie úrovne sociálnych zručností osôb ohrozených sociálnym vylúčením			
Opatrenie	Praktické vzdelávanie, kurzy dospelých	Aktivita	V snahe spomaliť proces narastania chudoby a sociálneho vylúčenia je potrebné sa zamerať aj na realizovanie praktických kurzov s osobitným zreteľom na skupinu MRK a bezdomovcov. Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ
	Príprava detí pre plnohodnotné zaradenie sa do spoločnosti		Práca s deťmi z MRK najmä predškolského veku, rozvíjanie sociálnych návykov, schopnosti bezproblémového zaradenia sa do spoločnosti Termín: 2017-2020 Zodpovední: MsÚ v spolupráci s partnermi – organizáciami pracujúcimi s konkrétnou cieľovou skupinou

VII. Monitoring Komunitného plánu sociálnych služieb

Súčasťou implementácie KPSS je funkčný systém kontroly monitorovania a aktualizácie komunitného plánu. Komisia Mestského zastupiteľstva pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť bude pravidelne vyhodnocovať a kontrolovať stav realizácie jednotlivých aktivít v rámci konkrétnych opatrení. Výstupy budú ročne spracované vo forme správy, ktoré bude predložené mestskému zastupiteľstvu. Zmeny v komunitnom pláne budú podliehať schvaľovaniu v mestskom zastupiteľstve. KPSS má strednodobý časový charakter, je spracovaný na obdobie piatich rokov 2017-2020. Ide o otvorený dokument v rámci ktorého sa nevyklučujú jeho prípadné úpravy, korekcie a doplnky v danom období.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Šamorín na roky 2017-2020 bol schválený uznesením číslo ...